herpy

KAMÆLEONER

Boettger's Chameleon

Calumma boettgeri

Calumma boettgeri er en af de mindste kamæleoner, kun 8-10 cm lang, med en blød, rundoval tap på snuden og afdæmpede farver i gult, grønbrunt og beige. Den lever i regnskoven i det nordvestlige Madagaskar, bl.a. på øerne Nosy Be og Nosy Komba. Arten kræver varm og fugtig luft med køligere nætter og er for den erfarne holder. Afgrænsningen har været uklar.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Chamaeleo boettgeri; Chamaeleon boettgeri; Chamaeleon macrorhinus*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**8-10 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**3-5 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**40 × 40 × 60 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Hotspot	**27-29 °C**
Temperatur, nat	**16-20 °C**
Luftfugtighed	**70-100 %**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 2
Kost	**Insekter og små leddyr (springhaler, bananfluer)**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**9 mdr.**
Kuldstørrelse	**4-5 æg**
Inkubation	**90 dage** ved 22-24 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Calumma*. Handel over grænser kræver CITES- og EU-dokumenter, som udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø efter bekendtgørelse nr. 1588 af 9.12.2024. Kamæleoner er ikke omfattet af den danske forbudsliste for private (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst.

Om arten

Calumma boettgeri er en lille, træboende kamæleon på 8-10 cm i alt, halen medregnet. Begge køn har en blød, rundoval tap på snuden. Hjelmen er flad eller kun svagt udviklet, og bagpå har den to lapper, som kun er delt af en svag indhak, set ovenfra. Der er hverken kam på issen, under struben eller på bugen, og rygkammen er næsten ikke til stede. Lapperne bagpå hjelmen, der er bedre udviklede og sammenvoksede, og den næsten manglende rygkam adskiller den fra *Calumma nasutum*.

Farverne er afdæmpede. Hannerne er gule eller grønbrune, hunnerne beige til svagt orange med grønne eller lyseblå skæl på arme og ben. På hoved og bug kan dyrene virke næsten hvide, og hoved og tap kan have blå pletter. Mange dyr har en mørk streg fra næsen til øjenlågene og lapperne bagpå. Er dyret stresset, træder en lys tegning frem på hovedet.

Afgrænsningen af arten har været uklar. I mange år blev flere selvstændige arter regnet som *C. boettgeri*, fx *Calumma linotum* fra Amber Mountain (Montagne d'Ambre), som blev skilt fra ved en revision i 2015. Mange fotos og pasningstal, der er skrevet under navnet *C. boettgeri*, kan derfor handle om andre arter i samme gruppe.

Arten er opkaldt efter den tyske zoolog Oskar Boettger (1844-1910).

Udbredelse og levested

Calumma boettgeri findes i det nordvestlige Madagaskar: på øen Nosy Be, hvor typeeksemplarerne stammer fra, på den nærliggende ø Nosy Komba og på fastlandet i de sidste skovrester omkring Manongarivo. Uden for lukket skov er arten ikke fundet. Den er vurderet som ikke truet (LC).

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

På Nosy Be lever arten i den sidste tilbageværende regnskov i Lokobe-nationalparken, med mange gamle træer, tæt underskov og klipper. På Nosy Komba findes den også i tæt, sekundær vegetation i kanten af skovrester. Den foretrækker tæt, knudret vegetation med små blade. Jorden er en blanding af muld og sand.

Klimaet er varmt hele året. Månedsmiddel ligger mellem 20 og 26 °C, og dagens højeste temperatur er typisk 25-31 °C og kan regelmæssigt nå over 30 °C. Natten er mildest i regntiden, hvor den næsten ikke falder under 22 °C, og i den tørre tid fra april til oktober falder den til 15-16 °C og af og til lavere. Der regner meget fra december til marts (20-24 regnvejrsdage pr. måned) og mindre fra april til oktober (7-13 dage), men skoven er grøn hele året.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Calumma boettgeri*. Klimaet nedenfor bygger på målinger fra artens levesteder. Terriemål og UVB-zone er lånt fra den nærtstående *Calumma nasutum*, og tallene for æg og rugning stammer fra én ældre beskrivelse, hvor arten kan være blandet med nærtstående arter.

Mindst 40 × 40 × 60 cm (længde × bredde × højde) er nok til ét voksent dyr, og højere er bedre. Vælg et net- eller hybridterrarie med god ventilation.

Indret med tæt beplantning, tynde og knudrede grene i flere højder og et lag løv på bunden. Hold luften i bevægelse, så blade og grene tørrer, inden natten.

Læs mere: Lys og UVB

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 22-27 °C, med en solplads på 27-29 °C. Temperaturen må ikke komme over 29 °C på de varmeste grene. Brug en blid varmelampe højt oppe og kontrollér temperaturen på grenene med et IR-termometer.

Om natten skal temperaturen falde 6-8 °C, til 16-20 °C. Et tydeligt nattefald hører med, og i den køligere tørtid fra april til oktober må natten gerne ligge i den kolde ende.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være høj: 70-80 % i en del af dagen og højere om natten, op mod 100 % efter forstøvning. Forstøv terrariet flere gange om dagen i korte perioder, så dråberne står på bladene; dyret drikker dråberne og tager ikke vand fra en skål. Grene og blade skal kunne tørre mellem forstøvningerne, og luften skal bevæge sig.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og skal have klart dagslys 12 timer i døgnet. UVB anbefales. Sigt mod Ferguson-zone 2, altså et UV-indeks på omkring 2-3 på de højeste grene, med et T5 HO-UVB-rør og rigeligt med skygge. Kontrollér med en UV-måler, og skift røret efter producentens anvisning.

FODER

C. boettgeri æder små insekter: bananfluer, springhaler, små fårekyllinger og små græshopper. Foderdyrene skal være små, fordi dyret selv er så lille. Unger fodres hver dag, voksne dyr hver anden dag. Mængder til arten er ikke dokumenteret.

Foderinsekterne skal selv være fodret med grønt og korn. Drys kalk på måltidet, og giv kalk med D3 og multivitamin sparsomt efter en fast plan.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten holdes enkeltvis, fordi artsfæller er aggressive over for hinanden. Håndtering skal begrænses til det nødvendige, og et nyt dyr får to uger i fred. Dyret er lille og let at overse, så tjek terrariet grundigt, når der åbnes. Stress viser sig som mørke farver og nedsat appetit.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Dyrene er kønsmodne efter omkring 9 måneder. Begge køn har en tap på snuden, så den kan ikke bruges til at kende kønnene fra hinanden. Hannerne er gule eller grønbrune, hunnerne beige til svagt orange.

PARRING

Parringen er ikke nærmere beskrevet for arten. Før hunnen til hannens terrarie under opsyn, og skil dyrene, hvis hunnen afviser hannen, eller hannen er voldsom. Skil dem også igen, når parringen er overstået.

ÆGLÆGNING OG KULD

Omkring 45 dage efter parringen lægger hunnen 4-5 æg. Giv hende en beholder med fugtigt løv og jord, hvor hun kan grave og skjule æggene. Antal kuld pr. år er ikke dokumenteret. Hunnen er afkræftet bagefter og skal have nærende foder og kalk.

INKUBATION

Æggene graves forsigtigt frem og lægges i fugtigt vermiculit i en lukket boks, i samme stilling som de lå. De ruges ved 22-24 °C og klækker efter omkring 90 dage. Om æggene har brug for en kølig hvilefase, er ikke dokumenteret.

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er meget små og skal holdes hver for sig i et tæt beplantet terrarie med samme klima som de voksne. De får bananfluer og springhaler hver dag og dryp eller let forstøvning flere gange om dagen. Mængder og vækst er ikke dokumenteret.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen:

- Dehydrering ved tør luft eller manglende dråber at drikke af.
- Luftvejsinfektioner og skimmel ved stillestående, våd luft.
- Overophedning ved for kraftig varmekilde.
- Knoglesvind (MBD) ved for lidt kalk eller UVB.
- Parasitter og dårlig kondition hos dyr af usikker herkomst, som ofte ankommer afkræftede.

Ved så små og let forvekslede dyr er det vigtigt at kende arten. Spørg sælger om dyrets herkomst og artsbestemmelse. Levetiden er ikke dokumenteret; boksens 3-5 år er et skøn. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret holder op med at æde, eller ved slaphed, mørk farve eller åndedrætsbesvær.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.